

ປະຫວັດຄວາມເປັນມາຂອງຊົນເຜົ່າພູນ້ອຍ

ປະຫວັດຄວາມເປັນມາຂອງ ຊົນເຜົ່າພູນ້ອຍ ຕາມການບອກເຫຼົ້າຂອງເຈົ້າກົກ, ເຈົ້າເຫຼົ້າເພິ່ນໄດ້ໃຫ້ຮູ້ວ່າ: ຊົນເຜົ່າພູນ້ອຍ ມາຈາກປະເທດມຽນມາ, ໄດ້ເຄື່ອນຍ້າຍເຂົ້າມາຢູ່ປະເທດລາວທຳອິດແມ່ນເຂດເມືອງວຽງພູຄາ ແຂວງຫຼວງນໍ້າ ໃນລະຫວ່າງສັດ ຕະວັດທີ່ 16 ຂຶ້ນມາຮອດສັດຕະວັດທີ່ 18-19 ໄດ້ເກີດສົງຄາມສັກດີນາຈີນ ແລະ ມຽນມາ (ພະມ້າ) ຊົນເຜົ່າພູນ້ອຍຈຶ່ງໄດ້ເຄື່ອນຍ້າຍໄປຢູ່ ແຂວງຜົ້ງສາລີ, ອຸດົມໄຊ ເຜົ່າພູນ້ອຍໄດ້ເຄື່ອນຍ້າຍ ຈາກແຂວງຜົ້ງສາລີ ລົງມາຫຼາຍນັບແຕ່ໄດ້ຮັບການປົດປ່ອຍໃນປີ 1975 ມານີ້ ແລະ ໄດ້ເຄື່ອນຍ້າຍລົງມາຫຼາຍທີ່ສຸດໃນຊຸມປີ 1990 ຫາ 2001 (ສາເຫດຍ້ອນບ່ອນທຳມາຫາກິນແບບຄົງທີ່ຕາມພັກ-ລັດ ໄດ້ວາງອອກ).

ຊົນເຜົ່າພູນ້ອຍຢູ່ແຂວງອຸດົມໄຊມີ 3 ເມືອງຄື: ເມືອງໄຊ, ເມືອງຫຼາ ແລະ ເມືອງນາຫມໍ້
ຊື່ເອີ້ນ: ຊົນເຜົ່າພູນ້ອຍຢູ່ ແຂວງອຸດົມໄຊ ມີຫຼາຍຊື່ເອີ້ນທີ່ແຕກຕ່າງກັນເຊັ່ນ: ພູນ້ອຍ, ປູ ນ້ອຍ, ປີຊູ, ຕາປາດ, ລາວແຊງ, ລາວເອີ, ພູຍອດ ແລະ ອື່ນໆ ຊື່ເອີ້ນທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນມີການເລົ່າລືບໍ່ຄືກັນ ແລະ ກໍ່ບໍ່ແມ່ນຊື່ເອີ້ນ ທີ່ເຂົາເຈົ້າເອີ້ນໃຫ້ເຂົາ ເຈົ້າເອງແມ່ນຊື່ເອີ້ນທີ່ຊົນເຜົ່າອື່ນຕັ້ງໃຫ້ເຂົາເຈົ້າ. ຖ້າຈະຕັ້ງບັນຫາຖາມວ່າຊື່ເດີມທີ່ເຂົາເຈົ້າ ມັກ ທີ່ສຸດແມ່ນຊື່ແນວໃດແທ້ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຄຳຕອບທີ່ແນ່ນອນ ແລະ ຊັດເຈນເທື່ອ. ດ້ວຍເຫດນັ້ນ ພວກເຮົາທຸກຄົນຍັງ ຈະໄດ້ສືບຕໍ່ຄົ້ນຄວ້າໃຫ້ລະອຽດຈະແຈ້ງຕື່ມ: ໃນຂ້າງຫນ້າ.

ພາສາ: ຊົນເຜົ່າພູນ້ອຍມີພາສາປາກເວົ້າເປັນຂອງຕົນເອງໂດຍສະເພາະແຕ່ບໍ່ມີຕົວຫນັງສືຂຽນຂອງຕົນເອງ, ພາສາ ພູນ້ອຍໄດ້ ຈັດເຂົ້າໃນຫມວດພາສາ ຈີນ-ຕິເບດ ແຕ່ລະແຊງຂອງຊົນເຜົ່າພູນ້ອຍຈະມີພາສາປາກເວົ້າທີ່ແຕກຕ່າງກັນບາງເລັກນ້ອຍດ້ານສຳນຽງ.

ຄວາມເຊື່ອຖື, ຮີດຄອງປະເພນີ ແລະ ວັດທະນະທຳ-ສັງຄົມ: ຊົນເຜົ່າພູນ້ອຍມີຄວາມເຊື່ອຖື, ຮີດຄອງປະເພນີ ແລະ ວັດທະນະທຳ-ສັງຄົມທີ່ເປັນເອກະລັກຂອງຕົນເອງມາແຕ່ບູຮານນະການ, ຊົນເຜົ່າພູນ້ອຍ ມີຈຳນວນຫນຶ່ງນັບຖືສາສະໜາພຸດ, ແຕ່ວ່າ ວັດຂອງຊົນເຜົ່າພູນ້ອຍ ມີລັກສະນະງ່າຍດາຍກ່ວາວັດຂອງຊົນເຜົ່າໃນກຸ່ມພາສາ ລາວ-ໄຕ, ນອກຈາກນັ້ນ, ຊົນເຜົ່າພູນ້ອຍຈຳນວນຫນຶ່ງແມ່ນຍັງເຊື່ອຖືຜີເຊັ່ນ: ຜີພໍ່, ຜີແມ່, ຜີບັນພະບູລຸດ, ຜີກົກໄມ້ໃຫຍ່, ຜີແມ່ນລາທານ ແລະ ຜີອື່ນໆ. ໃນແຕ່ລະເຮືອນ ຂອງຊົນເຜົ່າພູນ້ອຍຍັງມີຮ້ານຫຼັງ ຫຼື ຫໍ່ຜີເປັນບ່ອນສັກ ກະລະບູຊາຂອງຄອບຄົວຖ້າຈະເວົ້າເຖິງລະບົບຄອບຄົວ, ເລືອດເນື້ອເຊື່ອສາຍ ຫຼື ການສືບ ທອດຕະກູນຂອງຊົນເຜົ່າພູນ້ອຍ ແມ່ນມີລະບົບຄອບຄົວດຽວ,ເຊື່ອຖືປະເພນີແບບຜີວດຽວເມຍດຽວມາ ແຕ່ເດີມ ແລະ ສືບທອດຕະກູນທາງພໍ່ເປັນ ຫຼັກແບ່ງປັນມູນມໍລະດົກຂອງຄອບຄົວຜູ້ທີ່ເປັນລູກຊາຍກົກຈະມີສິດໄດ້ຫຼາຍ ກ່ວາ, ຫັດຈາກນັ້ນແມ່ນລູກຊາຍ ແລະ ລູກສາວຕາມລຳດັບ.

ລັກສະເຮືອນຊານບ້ານຊ່ອງຂອງຊົນເຜົ່າພູນ້ອຍ: ແມ່ນມັກຕັ້ງບ້ານສ່ອງເຮືອນຊານລຽບຕາມເປັນພູ ຫຼື ຕີນພູ ບ່ອນທີ່ມີຫ້ວຍນ້ຳລຳທານສະດວກສະບາຍໃນການດຳລົງຊີວິດປະຈຳວັນ. ຊົນເຜົ່າພູນ້ອຍສ່ວນຫຼາຍມັກປູກເຮືອນຊຶ້ນດຽວຕິດກັບດິນຝັງເສົາເຮືອນເຮັດດ້ວຍໄມ້ແກ່ນລ້ອນທີ່ແຊງແຮງ, ຝາເຮືອນແອ້ມດ້ວຍດິນດາກຫຼື ໄມ້ແປ້ນເພື່ອສະກັດກັ້ນລົມ, ກັນຫນາວ. ໃນເຮືອນຂອງເຜົ່າພູນ້ອຍຈະມີການຈັດແບ່ງເປັນຫຼາຍຫ້ອງເຊັ່ນ: ຫ້ອງນອນພໍ່ແມ່, ຫ້ອງນອນລູກຊາຍທີ່ໄດ້ສ້າງຄອບຄົວແລ້ວ, ຫ້ອງນອນຂອງລູກສາວ ແລະ ລູກຊາຍທີ່ຍັງໂສດ. ຕາມ ຮີດຄອງປະເພນີຂອງເຜົ່າພູນ້ອຍຕິດແປະກັບຫ້ອງນອນຂອງພໍ່ແມ່ມີ ຫ້ອງຫນຶ່ງເປັນບ່ອນຕັ້ງ (ຫັງ ຫຼື ຫໍ່ຜີ) ເປັນ ທີ່ເຄົາລົບບູຊາຂອງ ສະມາຊິກພາຍໃນຄອບຄົວ, ທຳມະດາ ໃນເຮືອນຂອງຊົນເຜົ່າພູນ້ອຍ ຈະມີສອງປະຕູເຊັ່ນ: ປະຕູດ້ານຫນ້າເຮືອນໄວ້ເຂົ້າອອກແຕ່ລະມື້ ແລະ ປະຕູດ້ານຫຼັງ ແມ່ນໄວ້ສຳລັບເຮັດພິທີກຳເອີ້ນຮຽກ ຂ້ວນ ຫຼື ພິທີບູຊານິບໄຫ້ວິຕິຕ່າງໆ ແລະ ໄວ້ໃນເວລາມີສາກສືບຄົນຕາຍຈະອອກປະຕູນີ້ໄປຝັງສາກສືບຄົນຕາຍ. ແຕ່ມາຮອດ ປັດຈຸບັນນີ້ ເຮືອນຊານບ້ານຊ່ອງລັກສະນະນີ້ໄດ້ມີການປ່ຽນແປງໄປຫມົດຊອກບໍ່ເຫັນອີກແລ້ວ.

ປະເພນີການເກີດລູກ: ຂອງຊົນເຜົ່າພູນ້ອຍສ່ວນຫຼາຍແມ່ນເກີດລູກຢູ່ໃນເຮືອນ, ເວລາແມ່ຍິງຈະເກີດລູກຜູ້ ຊາຍຕ້ອງໄດ້ ! ອອກຈາກໃນເຮືອນປະແຕ່ແມ່ຍິງເບິ່ງແຍງ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ທີ່ເກີດລູກ, ພາຍຫຼັງເກີດລູກແລ້ວຜູ້ທີ່ເປັນຜີວຕ້ອງເຮັດພິທີກຳ (ຕາມຮີດຄອງປະເພນີ) ແມ່ນຢ່າງອ້ອມເຮືອນສາມຮອບ ແລ້ວຈຶ່ງມີສິດເຂົ້າໃນເຮືອນໄດ້. ໃນເວລາຢູ່ກຳເດືອນຂອງແມ່ລູກອ່ອນ ມີຂໍ້ຫ້າມ ແລະ ຄະລາຫຼາຍຢ່າງທີ່ເປັນຜົນສະທ້ອນເຖິງສຸຂະພາບຂອງແມ່ ແລະ ລູກ (ແອນ້ອຍ)

ປະເພນີການສົ່ງສະການເວລາມີຄົນຕາຍ: ຊົນເຜົ່າພູນ້ອຍມີຮີດຄອງກ່ຽວກັບປະເພນີການຕາຍມີພິທີກຳ ຕ່າງໆຫຼາຍຂັ້ນຕອນໃຫ້ແກ່ຜູ້ທີ່ຕາຍຈາກໄປແລ້ວ ແລະ ການສົ່ງສະການດ້ວຍການເຜົາສາກສືບ (ສຳລັບຜູ້ທີ່ ເຊື່ອຖືສາສະໜາພຸດ) ແລະ ຊຸດຊຸມຝັງສາກສືບສຳລັບຜູ້ທີ່ເຊື່ອຖືຜີ ຫຼື ບັນພະບູລຸດ

ຊົນເຜົ່າພູນ້ອຍ ໃນຮອບຫນຶ່ງປີຈະມີບຸນຕາມຮີດຄອງປະເພນີ ແລະ ພິທີກຳຕ່າງໆໂດຍມີການປະສົມປະສານກັນລະ ຫວ່າງບຸນທາງພຸດທະສາສະໜາ ແລະ ປະເພນີຄວາມເຊື່ອຖືບັນພະບູລຸດ, ຊົນເຜົ່າພູນ້ອຍ ມີທັງບຸນປີ ໃຫມ່ຄ້າຍຄືກັນກັບຊົນເຜົ່າ ໃນກຸ່ມພາສາ ລາວ-ໄຕ ແລະ ທັງມີການເຮັດພິທີບາສີສູ່ຂ້ວນ ໃນເວລາມີຄົນເຈັບເປັນ. ນອກຈາກນີ້ຍັງມີພິທີກຳຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບການເຊື່ອຖືບັນບູລຸດໃນການປູກຝັງ, ລ້ຽງສັດ ແລະ ການທຳ ການຜະລິດທາງດ້ານກະສິກຳຂອງຄອບຄົວ ແລະ ຊາວບ້ານຕົນ.

ດ້ານສິລະປະວັນນະຄະດີ: ຊົນເຜົ່າພູນ້ອຍ ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນໄປດ້ວຍສຽງຂັບລໍ່, ເພງຮ້ອງທ່ານອງເສບ, ມີເຄື່ອງດົນຕີພື້ນເມືອງປະເພດກອງ, ຄ້ອງ, ແຊ່ງ, ຕຸ້ມ, ຊຸ່ຍ, ປີ່ ແລະ ອື່ນໆ. ດ້ານເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມມີການປະດັບເອ້ຍ້ອງ ດ້ວຍສີສັນລວດລາຍຕ່າງໆ ທີ່ສວຍສົດງົດງາມຈາກສີໄມ້ລາຍມີອັນຄ່ອງແຄ້ວ ແລະ ປານິດຂອງແມ່ຍິງຊົນເຜົ່າພູນ້ອຍ, ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມຈະເປັນສິດແຄບແດງ ຫຼາຍກ່ວາ.

ດ້ານເສດຖະກິດ: ຊົນເຜົ່າພູນ້ອຍ ມີອາຊີບຫຼັກແມ່ນເຮັດໄຮ່ປູກຂົ້າ, ປູກພືດຜັກຕ່າງໆ ທີ່ເປັນອາຫານຂອງ ຄອບຄົວ. ນອກຈາກນີ້ຍັງມີການລ້ຽງສັດປະເພດຕ່າງໆ: ໄກ່, ເປັດ, ຫມູ, ງົວ , ຄວາຍ, ແບ້, ຫມາ ແລະ ອື່ນໆ. ເພື່ອເປັນການປະກອບພິທີກຳທາງ ດ້ານຄວາມເຊື່ອຖື ແລະ ຮີດຄອງປະເພນີຂອງຕົນປະຈຳວັນ. ຊົນເຜົ່າພູນ້ອຍແມ່ນ ຄົນທີ່ດຸຫມັ້ນຂະຫຍັນພຽນໃນການອອກແຮງງານ, ແມ່ຍິງມີມູນເຊື່ອໃນການຫຍິບຖັກປັກແສ້ວ, ຕ່າງຫຸກແຜ່ນແພ ເພື່ອຕັດເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມດ້ວຍຕົນເອງໄດ້ຄື.

ຊົນເຜົ່າພູນ້ອຍ: ແມ່ນຊົນເຜົ່າທີ່ດຸຫມັ້ນຂະຫຍັນພຽນທີ່ສຸດໃນການອອກແຮງງານ ແລະ ມີຮີດຄອງປະເພນີທີ່ເປັນເອກະລັກສະເພາະຂອງເຜົ່າຕົນເອງ ເຊິ່ງມັນໄດ້ແຕກຕ່າງກັບຮີດຄອງປະເພນີຂອງຊົນເຜົ່າໃນຫມວດພາ ສາດຽວກັນ.

Phou Noi Ethnic Group

Originally, some of the migrant Phou Noi people moved from Myanmar to Laos in the 16th century because of conflict between China and Myanmar in that time. They first moved and settled down in Viengphoukha district, Luang Namtha province. They lived there until the 19th century. After 1990 to 2001, they moved to Phongsaly and some to Oudomxay province due to the government policy on livelihood development. Phou Noi people are in three districts such as Xay, La and Namor district.

They have their own speaking language, but no linguistic writing form. The Phou Noi language is identified in the linguistic type of China – Tibet language. There are quite many Phou Noi sub – tribes with different speaking accents.

The majority of Phou Noi people are animists, while some are Buddhists. For those who are animists certainly believe in spirits of the father and mother, spirit of the ancestor, spirit of natural power such as spirit of the forest, river and ghost. There is an ancestral altar in every house which is hung on the wall. The site for a Phou Noi house is chosen with great care, as it important that the site be acceptable to their ancestors. Next the family must gather construction materials and all the materials like wood and bamboo must be very strong. The house is always built along the hill and it will be perfect if there is a river nearby. The house is divided into different rooms, for instance, parent’s bedroom, son’s room, daughter’s room and a special room for family visitors.

To have a proper funeral is of great importance to Phou Noi people, for as a result the soul will prosper in the afterworld. It is preferable to die in one’s own home or, at least in the home of a clansman. When death seems imminent, close relatives gather around the dying person for mutual comfort, and for sharing the many duties that arise when death occurs. When an animist dies, the corpse will be buried and the Buddhist will be buried in a Buddhist way.

Each baby is said to be sent to this world by a god ‘Baby Goddess’ The first three days of its life it still belongs to the spirit world, and if it dies no funeral held.

After birth the father calls in an elder to hold a ceremony. Two chickens are sacrificed as an offering of thanks to God, and to invite the soul to take up permanent residence within the child’s body and in the parental household. This serves to adopt the child into the world of human beings, and formally accept it into the parent’s kinship group. The baby is then given a name and introduced to the household sprits, which are expected from that moment to give it protection. The birth takes place in the couple’s bedroom, and no one but the midwife or husband can be present to assist in her delivery. The woman sits on two stools on the sleeping platform with her body covered by a blanket, leaning on her husband for support. The child drops onto the springy bamboo, which cushions its fall and also, they say, helps the child to start breathing. The Phou Noi are known for their dexterity in turning the child in the womb if the position is not correct. The mother lies near the fire of the main fireplace for three days after giving birth, then may return to her bedroom. For 20 her days of rest she should eat nothing but chicken, pork and rice, as it is believed that chicken and pork will help her recover her strength quickly, and other food might poison her. After a month she returns to the fields to work and may resume sleeping with her husband.